

ATLIEKŲ TVARKYMO ŽINYNAS VARTOTOJAMS

Poreikis rūšiuoti atliekas. Rūšiavimas yra viena svarbiausių veiklų, kuria kiekvienas gali prisidėti prie aplinkos saugojimo ir taršos mažinimo. Didžiąją atliekų dalį sudaro vertingos medžiagos, kurias galima perdirbti į naudingus daiktus. Perdirbta elektros ir elektroninė įranga (toliau – EEĮ) tampa žaliava kitos įrangos gamybai, laidai virsta dažais, iš išskirstyto metalo laužo gaminami metalo dirbiniai, išrūšiuotos popieriaus ir kartono atliekos virsta higieniniu popieriumi ar pakuote, panaudoti plastiko maišeliai tampa kitais maišeliais ar plastiko indais, surinkti stiklo buteliai perlydomi į naujus. Perdirbant 1 toną popieriaus, išsaugoma 17 medžių, sutaupoma 27 000 litrų vandens ir tiek energijos, kad 6 mėnesius galima apšildyti vidutinio dydžio namą. Stiklą galima perdirbti neribotą kiekį kartų. Todėl svarbu visas susidarančias atliekas tinkamai išrūšiuoti, nešalinti kartu su nerūšiuotomis komunalinėmis atliekomis, o atiduoti atliekų tvarkytojams, kurie jas saugiai apdoroja, perdirba, paruošia pakartotinam naudojimui arba sutvarko teisės aktuose nustatytais būdais.

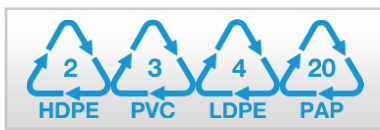
Atliekų ženklimas. EEĮ, baterijos ir akumuliatoriai atitinkamai ženklinami, tokiu būdu juos išskiriant kaip potencialiai pavojingus aplinkai. Pakuotės irgi ženklinamos, kad būtų patogiau jas rūšiuoti ir perdirbti.

Netinkama naudoti pagal paskirtį, sudėvėta, sena, sugedusi EEĮ bei išseiktos baterijos ir akumuliatoriai turi būti surenkami atskirai nuo kitų buitinių atliekų.

Atitinkamo sunkiojo metalo cheminis simbolis (**Hg**, **Cd** ar **Pb** ar kitas)

Baterijose ir akumuliatoriuose yra sunkiųjų metalų, priklausomai nuo baterijos ar akumuliatoriaus tipo.

Šie ar kiti analogiški ženklai su raidiniais sutrumpinimais ir kodais nurodo, iš kokios medžiagos pagamintos pakuotės (plastikas, popierius ir kartonas, medis, stiklas, tekstilė ir kt.).

Atliekose esančios pavojingos medžiagos, jų keliamas pavojus aplinkai ir žmonių sveikatai bei netinkamo EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekų bei kitų atliekų tvarkymo žala aplinkai ir žmonių sveikatai. Patekusios į aplinką (vandenį, gruntą, atmosferą), atliekos gali užteršti ją pavojingomis, toksiškomis medžiagomis (sunkiųjų metalais: gyvsidabriu, švinu, kadmiu, chromu, nikeliu, cinku, variu, manganu, rūgštimis ir kitomis aplinkai pavojingomis medžiagomis), neigiamai paveikti ekosistemų pusiausvyrą bei sukelti grėsmę žmonių sveikatai. Jei šios atliekos išmetamos į sąvartynus su buitinėmis atliekomis, jos pradeda irti ir skleisti medžiagas, kurios gali pakeisti cheminę dirvožemio sudėtį, nudeginti augalų lapus, gyvūnų odą. Išmestos pakuočių atliekos sąvartyne gali irti net iki 500 metų. Iš aplinkos sunkieji metalai gali patekti į maistui auginamus augalus, būti išplauti į vandens telkinius ir iš čia patekti į gyvūnų bei žmonių organizmus. Patekę į žmogaus organizmą sunkieji metalai gali pažeisti DNR ir ląsteles. DNR pažeidimai padidina tikimybę susirgti vėžinėmis ligomis. Gyvsidabris kenkia fermentų veiklai, pažeidžia centrinę nervų sistemą. Švinas gali sukelti chronišką neigiamą poveikį kraujotakai ir nervų sistemai, stabdo vaikų augimą ir intelektualinį vystymąsi. Apsinuodijimo kadmiu simptomai ir pasekmės: galvos skausmas, svaigulys, pykinimas bei vėmimas, viduriavimas, inkstų ligos, plaučių pažeidimai (krūtinės skausmai ar dusulys). Didelė nikelio koncentracija sukelia grėsmę susirgti prostatos, plaučių vėžiu, padidina riziką susirgti širdies ligomis.

Atliekų surinkimo sistemos. Vartotojų teisės. Vartotojas, pirkdamas EEĮ, baterijas ar akumuliatorius, turi teisę to paties tipo prekę nemokamai priduoti prekės pirkimo vietoje. Taip pat vartotojas turi teisę senas, sugedusias, sudėvėtas ir išnaudotas tokio tipo prekes, išrūšiuotas popieriaus ir kartono, plastiko, stiklo ir metalo pakuočių atliekas nemokamai atiduoti savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, nuvežti į stacionarias specializuotas atliekų surinkimo aikšteles, kurios įrengtos visuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Visos atliekos turi būti perduodamos įmonėms, turinčioms teisę šias atliekas tvarkyti.

Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos nemokamai priimamos šiuo adresu:

UAB „LOKMIS“, Visorių g. 2, LT-08300 Vilnius
Tel.: (+370 5) 215 1895, faks.: (+370 5) 215 1746,
El.paštas: office@lokmis.lt, tinklalapis: www.lokmis.lt
Kontaktinis asmuo: Logistikos vadybininkė Diana Kulbokienė